

N:o 74.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 Maj 1879.

— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående allmänna bevillningen.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:is 7 och 20 samt Memorial N:o 11).

S. A. K.

Sedan Riksdagen öfversett och granskat gällande stadganden angående allmänna bevillningen, har Riksdagen deruti vidtagit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Då, efter den nyligen verkställda löneregleringen för armén, indelta arméns aflöningstillgångar och deribland äfven de boställen, som förut varit genom boställsdirektionernas försorg utarrenderade, öfverlemnats till Statsverket, samt de, hvilka tillförene åtnjutit löner från afkomsten af dessa boställen, numera erhålla aflöning från Statsverket, har Riksdagen funnit de nu i 2 mom. af 7 § Bevillningsstadgan förekommande orden: »icke heller den del af indelta arméns löner, som utgör afkomsten från de genom vederbörande boställsdirektioner utarrenderade boställen, för hvilka fastighetsbevillning erlägges» böra utgå.

I andra stycket af nyss omförmälda moment och paragraf stadgas, att afdrag må ske för, bland andra utgifter, »de af landshöfdingars och

officerares löner utgående ackords-, ränte- och amorteringsafdrag». Då, enligt hvad Riksdagen inhemtat, några dylika afdrag af landshöfdingelöner ej vidare förekomma, hafva i det nyss citerade stadgandet orden »landshöfdingars och» blifvit uteslutna.

Enligt 3 mom. af 9 § Bevillningsstadgan skall bevillning för inkomst af kapital eller arbete påföras fabrikssegare, handlande samt annan yrkes- och näringsidkare, der fabriken är belägen, eller handeln, yrket eller näringen förnämligast idkas; dock skola handlande i de städer, hvilka innefatta flera församlingar, för den handelsrörelse, de derstädes idka, taxeras inom den församling, der de äro mantalsskrifne.

Enligt Riksdagens åsigt är det mot rättvisan stridande, att en näringsidkare, som inom en kommun drifver en jämförelsevis sjelfständig rörelse, och för densamma är lika med kommunens medlemmar intresserad i anordnande och upprätthållande af de inrättningar och anstalter, som för gemensamt gagn erfordras, skall, såsom nu är förhållandet i följd af nyss anförda stadgande, för inkomsten af denna rörelse vara fri från skatt till och i saknad af rösträtt inom samma kommun endast af den anledning, att rörelsen förnämligast idkas inom en annan kommun, och då denna orättvisa emot de kommuner, som genom nu gällande lagstiftning gå miste om skatt, icke kan utan en genomgripande förändring af sjelfva grunderna för kommunalbeskattningen afhjelpas på annat sätt än genom ändring i bevillningslagstiftningen, så synes den omständigheten, att denna lagstiftnings egentliga ändamål är ett annat än att reglera kommunalbeskattningen, icke böra afhålla från sådana möjliga förändringar deri, hvarigenom en rättvis beskattning inom kommunerna kan åvägabringas.

Riksdagen har därför tagit i öfvervägande, huruvida icke omförmälda stadgande må kunna, till undanrödjande af den antydda orättvisan, lämpligen ändras, och då det i 2 mom. af ifrågavarande § förekommande stadgandet derom, att annat bolag än bank-, jernvägs- och kanalbolag skall påföras bevillning, der bolagets rörelse hufvudsakligen, å en eller flere orter, drifves, kunnat tillämpas utan att, såvidt Riksdagen har sig bekant, några synnerliga svårigheter deraf varit föranledda, och följaktligen ett motsvarande stadgande lika väl synes kunna tillämpas äfven i vidsträcktare mån, helst den omständigheten, att en rörelse i ena fallet drifves af ett bolag och i det andra af en enskild person, väl ej bör betinga olika sätt för beskattningens påförande, har Riksdagen funnit en förändring af ifrågavarande 3 mom. till öfverensstämmelse med nyss omförmälda föreskrift

rörande bolag vara för ändamålet lämplig, samt därför åt detsamma gifvit följande förändrade lydelse:

»fabriksegare, handlande samt annan yrkes- och näringsidkare, der fabriken är belägen, eller handeln, yrket eller näringen hufvudsakligen, å en eller flera orter, idkas; dock skola handlande i de städer, hvilka innefatta flera församlingar, för den handelsrörelse, de derstädes idka, taxeras inom den församling, der de äro mantalsskrifne.»

Under rubriken B) Bevillning för post- och lotshemman stadgas i 12 § Bevillningsstadgan:

»För de post- och lotshemman, som äro frikallade från rotering och kronoskjuts, betalas särskildt efter hemmantalet tre kronor för hvarje helt mantal och i lika förhållande för de mindre, men för dem, hvilka endast njuta frihet för kronoskjuts, försvinner afgiften.»

Då på grund af nådiga skrifvelsen till Generalpoststyrelsen den 19 Augusti 1870 de af posthemmanen tillförene åtnjutna friheter från rotering och kronoskjuts icke för närvarande ega rum, har föreskriften i nyss åberopade § om erläggande af en särskild bevillning för ifrågavarande hemman ansetts böra utgå och i följd deraf orden »post- och» såväl i rubriken som paragrafen uteslutits, i sammanhang hvarmed, då alla lotshemman äro från kronoskjuts fria både i krig och fred, men endast de, som tillika njuta frihet från rotering, äro skyldige att erlægga den i paragrafen stadgade bevillningsafgift, jemväl orden »och kronoskjuts» samt orden »men för dem, hvilka endast njuta frihet för kronoskjuts, försvinner afgiften» såsom numera öfverflödiga blifvit uteslutna. Ifrågavarande rubrik och § har därför erhållit följande förändrade lydelse:

»B) Bevillning för lotshemman.

§ 12.

För de lotshemman, som äro frikallade från rotering, betalas särskildt efter hemmantalet tre kronor för hvarje helt mantal och i lika förhållande för de mindre.»

I sammanhang härmed har i de vid Bevillningsstadgan fogade formulären 10, 11, 13, 14 och 15 den förändring vidtagits, att, der nu uttrycken »post- och lotshemman» eller »post- eller lotsheimman» förekomma, orden »post- och» samt »post- eller» uteslutits.

Riksdagens uppmärksamhet har blifvit fäst derå, att i nu gällande Bevillningsstadga saknas bestämmelse derom, att de taxeringshandlingar,

som enligt 58 § blifvit till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insända, samt de hos pröfningskomitén jemlikt 68 § förda längder skola inom någon viss tid till vederbörande debiteringsförrättare öfverlemnas för debiteringens verkställande. Följden häraf lærer stundom hafva blifvit, att dessa handlingar först ganska sent kommit desse tjenstemän till handa, hvilket åter medfört svårighet för dem att i rätt tid medhinna bevillningsafgifternas införande i uppbördsböckerna, debetsdylarnes utskrifvande o. s. v. Då införandet i taxeringslängderna af de anteckningar som af pröfningskomiténs beslut föränledas, äfvensom upprättandet af de i 68 § föreskrifna längder synes böra kunna medhinnas inom tre veckor efter pröfningskomiténs sista sammanträde, har Riksdagen ansett en föreskrift böra i Bevillningsstadgan införas om skyldighet för vederbörande att inom nämnda tid till debiteringsförrättarne öfverlemna ofvan omförmälda handlingar samt derföre beslutat, att i slutet af 68 § Bevillningsstadgan skall införas ett moment af följande lydelse:

»Inom tre veckor efter pröfningskomiténs sista sammanträde skola taxeringsprotokoll och längder jemte tillhörande handlingar samt de hos pröfningskomitén förda längder öfversändas till vederbörande häradsskrifvare eller magistrat för debiteringens verkställande.»

Den statistiska redogörelse för allmänna bevillningen, som innefattas i det generalsammandrag, som af Statskontoret årligen upprättas, är enligt Riksdagens uppfattning mindre tillfredsställande, så att man med skäl kan säga, att på detta område en brist förefinnes i vårt lands eljest ganska fullständiga statistik. Denna brist torde det vara desto angelägnare att fylla, som en någorlunda fullständig statistisk redogörelse för bevillningen icke allenast bör kunna lemna värdefulla upplysningar om förmögenhetens fördelning samt särskilda orters välmåga och utveckling, utan äfven utgör ett nödvändigt underlag för vidtagande af hvarje väsentligare förändring i Bevillningsstadgan. Visserligen hafva mera omfattande redogörelser för såväl bevillningen som taxeringen meddelats af förberedande skattejemkningskomitén för åren 1862—1875 samt uti en genom Finansdepartementets försorg utarbetad öfversigt af 1876 års bevillningstaxering. Men då föreskrift saknas om fortsatt utarbetande af dylika redogörelser, har Riksdagen ansett åtgärder böra vidtagas till afhjelpande för framtiden af ifrågavarande brist.

Det vore derföre enligt Riksdagens tanke önskvärdt, om äfven frändes öfversigter i hufvudsaklig öfverensstämmelse med nyss omförmälda öfversigt af 1876 års bevillningstaxering blefve utarbetade. Men då enligt

den vid Bevillningsstadgan fogade instruktionen för taxeringsförrättningarna omtaxering af fast egendom endast verkställas hvar tredje år och inkomstbevillningen i allmänhet icke undergår några mera anmärkningsvärda förändringar från det ena året till det andra, torde det icke vara nödvändigt, att öfversigter af den omfattning som den ofvannämnda upprättas oftare än hvar tredje år, helst utarbetandet af dylika kräfter icke obetydlig möda och kostnad.

I sammanhang härmed har Riksdagen ansett att åt de vanliga generalsammandragen, hvilka fortfarande böra årligen upprättas, bör gifvas större fullständighet än de nu ega derutinnan, att taxeringsvärde och bevillning böra för hvarje län upptagas särskildt för landsbygden och särskildt för städerna.

Riksdagen får därför i underdånighet hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att i afseende å uppställningen af det generalsammandrag öfver allmänna bevillningen, som det enligt gällande Bevillningsstadga åligger Statskontoret att låta årligen upprätta, den förändring måtte vidtagas, att för hvarje län särskilda uppgifter meddelas för städerna och för landsbygden, samt att Eders Kongl. Maj:t täcktes för de år, då ny fastighetstaxering allmäneligen egt rum, låta utarbета och offentliggöra öfversigter öfver bevillingstaxeringen i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den genom Finansdepartementets försorg utarbetade och af trycket utgifna öfversigten af 1876 års bevillingstaxering.

Tillika får Riksdagen i underdånighet anmäla, att Riksdagen beslutat, att nu gällande vid 1876 års riksmöte antagna Bevillningsstadga med de af Riksdagen såväl vid 1878 års som vid innevarande riksmöte beslutade förändringar skall tjena till efterrättelse för år 1880 och intill slutet af det år, under hvars lopp ny Bevillningsstadga af Riksdagen fastställd varder; hvarjemte Riksdagen, som för år 1880 åtagit sig en allmän bevilling af 5,500,000 kronor, deraf 4,000,000 kronor att utgå på grund af ofvannämnda Bevillningsstadga och 1,500,000 kronor såsom en särskild tilläggsbevilling i enlighet med den författning, som Riksdagen härmed öfverlemnar, får i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes om hvad Riksdagen sålunda beslutat låta utfärda allmän kungörelse och dervid tillika i en författning sammanföra såväl de år 1878 som de innevarande år af Riksdagen beslutade förändringar i förstnämnda Bevillningsstadga.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 20 Maj 1879.

Författning

*angående utgörande af en särskild tilläggsbevillning såsom bidrag till
fyllande af Statsverkets behof för år 1880.*

Svenska Folkets vid lagtima riksmöte i Stockholm nu församlade ombud göra vederligt, att Riksdagen, såsom bidrag till fyllande af Statsverkets behof för år 1880, beviljat en särskild tilläggsbevillning af 1,500,000 kronor att, utan sammanblandning med den öfriga allmänna bevillningen, på grund af nästkommande års bevillningstaxering utgå sålunda, att å en hvar enligt andra artikeln Bevillningsstadgan skattskyldigs debetsedel särskildt utföres ett belopp, motsvarande hälften af den honom i debetsedeln påförda bevillning efter andra artikeln, för att på enahanda sätt som den öfriga allmänna bevillningen af vederbörande vid de under år 1881 infallande uppbördsstämmor uppbäras, redovisas och till Statskontoret inlevereras; dock att de tjenstemän, hvilka med debitering, uppbörd och redovisning af detta särskilda skattebidrag få befattning, icke ega att därför uppbära någon särskild godtgörelse.
